

РЕШЕНИЕ

№ 676

гр. гр. Хасково, 01.11.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ХАСКОВО, VII ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ, в
публично заседание на единадесети октомври през две хиляди двадесет и
трета година в следния състав:

Председател: Христина З. Жисова

при участието на секретаря Михаела Кр. Стойчева
като разгледа докладваното от Христина З. Жисова Гражданско дело №
20235640101121 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на Л. П. П., ЕГН *****, с адрес:
гр.*****, чрез адв. П. И. П. от АК - Хасково, съдебен адрес: гр.*****,
против "Изи Асет Мениджмънт" АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление
гр.София, ж.к. Люлин 7, бул."Джавахарлал Неру" № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46,
представявано от Г. Т. Т. и А. В. М. и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със
седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул."Джавахарлал Неру" № 28,
„Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от П. Б. Д., с която са предявени
субективно пасивно съединени установителни искове с правно основание по чл. 124, ал. 1
ГПК, вр. с чл. 26, ал. 1 ЗЗД, вр. чл. 22, вр. с чл. 11, чл. 19, чл. 33 ЗПК и чл. 138 и сл. ЗЗД.

Ищецът твърди, че клаузата на чл. 4 от Договор за паричен заем № 4713254 от
01.02.2023 г. сключен с първия ответник „Изи Асет Мениджмънт“ АД, както и клаузата на
чл. 3 от сключения към него Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от същата дата
с втория ответник „Файненшъл България“ ЕООД били неравноправни по смисъла на чл.143,
т.5 ЗПК като противоречащи на добрите нрави, като заобикалящи изискванията на чл. 33
ЗПК, както и на чл.19 ал. 4 от ЗПК.

Посочва, че на 01.02.2023 г. сключил с първия ответник Договор за потребителски
кредит № 4713254, по силата на който му били предоставени в собственост заемни средства
в размер на 1000 лв. при фиксиран годишен лихвен процент в размер на 35.00%, с годишен
процент на разходите 40.89% в срок на погасяване на заема 34 седмици, брой вноски 17, с
двуседмична погасителна вноска в размер на 66,20 лв. Съгласно чл. 4 от договора за заем,

заемателят се задължавал в срок от три дни, считано от датата на сключване на договора да представи на заемотателя обезпечение, подробно описано в три точки. Неясно обаче защо от същата дата към контракта се появявал „Договор за предоставяне на гаранция № 4713254“, сключен между втория ответник с идентично седалище и адрес на управление с това на първия ответник отново чрез първия ответник и ищеца. Съгласно чл. 3, т. 1 от този договор потребителят дължал възнаграждение на нарочно създадения гарант в размер на 625.60 лв., платимо разсрочено на вноски, всяка, от които в размер на 36.80 лв. Вноските били дължими на падежа на плащане на погасителните вноски по процесния Договор за паричен заем № 4713254. Ищецът усвоил изцяло заемния ресурс, но не дължал плащането на допълнително оскъпяване, тъй като клаузите от договорите били нищожни, поради следните съображения:

За да заобиколят материалноправните изисквания, регламентирани в чл. 19 ал.4 от Закона за потребителския заем, фирмите за бързи кредити въвели практика да поставят на кандидатстващите за кредит лица изисквания, на които те не могли да отговорят: осигуряване на поръчителство за обезпечаване изпълнението на заемното правоотношение при неизпълними условия или предоставянето на реални обезпечения. След като кредитодателите създали предпоставки за неизпълнението на тези задължения чрез поставянето на изисквания към потребителите, които те не могли да удовлетворят, те включили в договора за потребителски кредит санкции или услуги- заплащането на допълнително оскъпяване. Клаузите в договорите предвиждащи такива санкции или услуги били разпознати от трайно наложилата се съдебна практика и обявени за неравноправни. За да избегнат това разпознаване след 2020 г. някои от финансовите институции оставили в договорите създадените предпоставки за неизпълнението на тези задължения чрез поставянето на изисквания към потребителите, които те не могли да удовлетворят, но трансформирали и прикрили неустойката, като тя изчезнала от потребителския контракт и прозирайки се появил нарочно създаден Договор за предоставяне на гаранция, сключен с очевидно паралелно юридическо лице, което се явявало гарант. На практика обаче, отново потребителите били задължени от по - силната икономически страна по заемния контракт да сключват неизгодни и допълнително икономически обременяващи за тях клаузи като изпълнят поставеното им задължение по чл. 4, т. 3 и така да дължат трансформирана неустойка във вече - „Възнаграждение на Гарант“ по чл.3 от сключения по принуда Договор за гарант. Според чл. 3, т.1 от Договора за предоставяне на поръчителство трансформираната неустойка обаче останала от преди трансформацията и пак си стояла включена в погасителния план, който пък бил неразделна част от сключения със Заемотателя Договор за паричен заем. Чрез тази порочна практика финансови институции правели опит отново да си осигурят допълнителна печалба, която вече била калкулирана с договорената възнаградителна лихва като същевременно се пробвали да преодолеят законовото изискване по чл. 19 ал. 4 ЗПК за таван на лихвените нива и другите разходи по предоставената в заем сума.

Преценката за действителността на клаузата на чл. 4 от договора за заем във връзка с

чл. 3 от договора за поръчителство и трансформирането на практика на неустойката във „възнаграждение на Гаранта“ и за нейния Обоснован размер следвало да бъде извършена с оглед претърпените вреди от неизпълнението при спазване на критериите заложи в т.3 от ТР на ОСТК на ВКС по г.д. № 1/2009г., с което било дадено разяснение, че условията и предпоставките за нищожност на клаузата за неустойка произтичат от нейните функции както и от принципа за справедливост в гражданските и търговски правоотношения. Преценката за нищожност на трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ поради накърняването на добрите нрави следвало да се прави за всеки отделен случай към момента на сключване на договора като могли да бъдат използвани някои от следните примерно изброени критерии - естеството им на парични или непарични и размерът на задълженията, които се обезпечават с неустойка, дали изпълнението е обезпечено с други правни способности, вид на уговорената неустойка и на неизпълнението, съотношение на размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнението вреди. Или, освен примерно изброените критерии съдът можел да съобрази и други релевантни факти и доводи наведени в производството.

На плоскостта на настоящия случай трансформираната неустойка във „възнаграждение на гаранта“ за неизпълнението на задължението за осигуряване на обезпечение била загубила присъщата на неустойката обезпечителна функция, защото чрез нея не се обезщетявали вреди от самостоятелни и сигурни неблагоприятни последици за кредитора, тъй като щети за кредитора биха настъпили евентуално при възникнала неплатежеспособност на главния длъжник и при невъзможност вземанията по договора да бъдат събрани принудително от неговото имущество, като в този случай нямало да съществува възможност те да бъдат събрани и от имуществото на лицата, които биха учредили лично обезпечение.

Преценката за обоснования размер на трансформираната неустойка следвало да бъде извършена с оглед претърпените вреди, тъй като съгласно чл. 92 от ЗЗД неустойката представлявала предварително определено обезпечение за вреди от неизпълнението. Максимално тежките вреди, които един кредитор можел да претърпи били от виновното пълно неизпълнение. Чл. 33 ЗПК предвиждал, че при забавено изпълнение на задълженията по договор за потребителски кредит размерът на обезщетението е законната лихва върху непогасената част от дълга. Следователно размерът на законната лихва било максималното обезщетение за пълното неизпълнение на паричните задължения по кредитното правоотношение. Предвидената трансформираната неустойка за „възнаграждение на Гаранта“ в размер на 626.60 лв. излязла извън присъщата за неустойката обезщетителна функция, доколкото тя надвишавала половината на получената заемна сума от 1000 лв. и не зависела от вредите от неизпълнението на основното договорно задължение и по никакъв начин не кореспондирала с последици от неизпълнението. Заемодателят не търсил обезпечение на вземането си по договор за кредит, тъй като обезщетението не служело за обезпечаване на неизпълнение на задължението за погасяването на главница, а за неизпълнено условие за отпускане на кредит. Предвиждането в процесния договор, че при

трансформираната неустойка за осигуряване на лично и реално обезпечение кредиторът имал право на обезщетение надхвърлящо значително размера на дължимата мораторна лихва при неизпълнение не защитавал негов легитимен интерес и внасял неравноправност в договорното съдържание с цел неговото облагодетелстване в ущърб на потребителя.

В договора били създадени препятствия пред потребителя да изпълни изискванията за осигуряване на обезпечение, за да възникнат условия кредиторът да начисли допълнително оскъпяване под скритата форма на „възнаграждение на Гаранта“. Това вземане било допълнителна и гарантирана за него сигурна икономическа облага, поради което то съставлявало печалба за търговеца, скрита под формата на „възнаграждение на Гаранта“ - лихва. В този смисъл била и съдебната практика, която приемала, че когато търговецът създава предпоставки да получи допълнителна парична облага от предоставения кредитен ресурс, независимо, че променя наименованието ѝ и я именува като било в настоящия случай - „възнаграждение на Гаранта“, тази облага съставлявала печалба за него и като такава следвало да бъде обявена на потребителя като елемент на договорната лихва, особено щом била елемент от погасителния му план.

Поради това, че „възнаграждение на Гаранта“ било скрита лихва, кредиторът не бил изпълнил условията на чл. 11, ал. 1, т. 9 ЗПК, тъй като не бил разписал в съдържанието на договора действително приложените в правоотношението договорна лихва. Съгласно чл. 21 ЗПК, договорна клауза, която имала за цел или за резултат заобикаляне на изискванията на ЗПК била нищожна.

От съдържанието на договора било видно, че от кредитоискателя се изисквало да предостави обезпечение. За кредит на стойност от 1000.00 лв. и с оглед специфичния профил на лицата, ползващи финансиране от фирми за кредитиране по чл. 3а от ЗКИ осигуряването на обезпечение било икономически невъзможно да бъде осигурено от потребителите. Ноторно известно било, че към фирми за бързи кредити се обръщали лица, които не разполагали с доходи и имущество.

Недобросъвестно и в ущърб на потребителя небанковата финансова институция поставила към него неизпълними изисквания, за да обоснове получаването на допълнителна печалба в нарушение на ограниченията по чл. 19 ал. 4 ЗПК.

Поставянето на изисквания за осигуряването на лично, реално обезпечение противоречало и на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК. От чл. 8 параграф 1 от Директива 2008/48 в светлината на съображение 18 ставало ясно, че при сключването на договор за кредит, кредиторът бил длъжен да направи оценка на кредитоспособността на потребителя като при необходимост това задължение можело да включва да се направи справка в съответната база данни. Задължение за кредитна оценка на платежоспособността на длъжника преди отпускане на кредита произтичало и от разпоредбата на чл. 16 от Закона за потребителския кредит. В този смисъл в съображение 26 от Директивата се посочвало, че в условията на разрастващ се кредитен пазар било особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите членки следвало да упражняват необходимия надзор с

цел избягване на такова поведение и да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те не преценяват по този начин. Предоговорното задължение на кредитора да направи преценка на кредитоспособността на кредитополучателя, доколкото целяло да предпази потребителите от свръхзадлъжнялост и неплатежоспособност, допринасяло за постигането на целта на Директива 2008/48, което се състояло, както ставало ясно от съображение 7 и 9, в предвиждането в областта на Потребителските кредити на пълна и наложителна хармонизация в редица ключови области, която се приемала като необходима, за да се осигури на всички в Съюза високо и равностойно равнище на защита на техните интереси и за да се улесни изграждането на добре функциониращ вътрешен пазар на потребителски кредити, а не услужливо да му предоставяло нарочно създадена финансова институция за поръчител, с което да увеличава задълженията му като потребител. В този смисъл бил параграф 40-43 от решение от 27.03.2014г. по дело C- 565/12 на четвърти състав на СЕС.

В този смисъл клаузата, която предвиждала, че се дължи финансова санкция при неосигуряване на обезпечение било в пряко противоречие с целта на Директивата. На практика такива клаузи прехвърляли риска от неизпълнение на задълженията на финансовата институция за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и водели до допълнително увеличение на размера на задължението. По този начин на длъжника се вменявало задължение да осигури обезпечение след като кредитът бил отпуснат, като ако не го осъществи, дългът му нараствал, тоест - опасността от свръхзадлъжнялост на длъжника се увеличавала. Съдът имал задължение да се придържа към Директивата при тълкуването на националния закон, като той следвало да се тълкува изцяло въз връзка и с оглед целите на Директива (Решения по дела C-106/89 *Marleasing* и 14/83 *VonColson*) именно и според това националното законодателство, вменило на съда да следи служебно за неравноправни клаузи в договори, сключени с потребители.

Кредиторът в настоящия случай бил приел риск да отпусне реално необезпечен и само евентуално обезпечен кредит, поради това неблагоприятните последици за кредитодателя били самопричинени, тъй като той не спазил своето задължение по чл. 16 ЗПК за предварителна оценка на кредитоспособността на кредитополучателя, поради което финансовата институция не можела да черпи права за себе си от собственото си противоправно поведение, колкото и свързани финансови институции да си създава, за да изведе легитимен интерес да претендира описаните допълнителни оскъпявания.

Трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ намерила място в чл. 3, т.1 от Договора за гаранция, която била във връзка с чл. 4 от Договора за заем, била нищожна като нарушаваща добрите нрави и като неравноправна по смисъла на чл. 143 т.5 от ЗЗП, във връзка с чл. 19 ал. 1 ЗПК, във връзка с чл. 10 ал. 2 и чл. 10а ал. 4 ЗПК.

В процесния договор кредиторът се бил задоволил единствено с посочване като абсолютни стойности на лихвения процент по заема и на ГПР. Липсвала обаче ясно разписана методика на формиране на годишния процент на разходите по кредита /кои компоненти точно са включени в него и как се формира посочения в договора ГПР от

40.89%/. Във величаната на ГПР като глобален израз на всичко дължимо по кредита следвало по ясен и разбираем за потребителя начин да са инкорпорирани всички разходи, които длъжникът ще стори и които били пряко свързани с кредитното правоотношение. В конкретния случай яснота досежно обстоятелствата по чл. 2 липсвала. Посоченият годишен лихвен процент по заема 35.00 %, не изяснявал как тези стойности се съотнасяли към ГПР по договора. Съгласно чл. 10 ал. 2 и чл. 10а ал. 4 ЗПК видът, размерът и действието, за което се събират такси и/или комисионни трябвало да бъдат ясно и точно определени в договора и кредиторът не можел да изисква и събира от потребителя каквото и да е плащане за разходи, свързани с договора, които не били предвидени в него. Освен уговорената възнаградителна лихва в кредитния контракт страните не били уговорили други разходи, следователно кредиторът нямал право да включва в обхвата на обявления в договора ГПР от 40.89% други разходи освен договорната лихва. ГПР се определял по точно определена методика, регламентирана в чл. 19 ал. 1 и по силата на ал. 2 от същия член по алгоритъма, уреден в Приложение № 1 към закона и само въз основа на такси и други разходи, изрично уговорени между страните и включени в договорното съдържание /арг. от чл. 10 ал. 2 и чл. 10 ал. 4 ЗПК/. Законодателят задължавал кредитодателите да включат в текста на договорите за потребителски кредит размера на ГПР, тъй като от него потребителите могли да получат информация за стойността на всички плащания, които ще направят за срока на действие на договора и така да вземат информирано решение дали кредитът съответства на техните потребности и на финансовите им възможности да го обслужват. С оглед засилената защита на правата на потребителя и за санкциониране на злоупотребата с тях от страна на търговците, които били по-силната икономически страна в гражданския оборот, законът предвиждал при неизпълнение на задължението за посочване на действителния размер на ГПР тежката правна последица на непораждане на права и задължения от кредитния договор (чл. 22 ЗПК).

В пряко нарушение на чл. 19 ал. 1 ЗПК кредиторът следвало да включи в ГПР скритите договорни лихви, уговорени като възнаграждение на поръчителя по Договор за предоставяне на гаранция № 4713254, сключен на 01.02.2023г., неразделна част от Договор за паричен заем № 4713254 от същата дата, но след като я оповести на потребителя като възнаградителна лихва, която намерила място само в колона шест озаглавена „Размер на възнаграждение за гаранция“ в погасителния план на кредитния контракт. Посоченото в кредитния договор на размера на ГПР, който не бил реално прилагания в отношенията между страните представлявал „заблуждаваща търговска практика“ по смисъла на чл. 68д ал. 1 и ал. 2 т.1 ЗЗП. С преюдициално заключение по дело С-453/10 било прието, че използването на заблуждаващи търговски практики представлява един от елементите, на които може да се основе преценката за неравноправния характер на договорните клаузи по смисъла на чл. 143 и сл. ЗЗП. Неравноправната клауза в договора, сочеща неверен ГПР била в пряко противоречие с изискванията на чл. 11 ал. 1 т. 10 от ЗПК и осъществявала фактическия състав на чл. 143 т. 19 от ЗЗП и чл. 21 от ЗПК постановяващи, че е нищожна договорната клауза имаща за цел или за резултат заобикаляне на изискванията на ЗПК. Съгласно чл. 146 ал. 1 не произвеждало пряко действие договорна клауза, с която се внасяло

неравновесие в отношенията между търговците и потребителите.

Спрямо договор за потребителски кредит № 4713254, ищецът получил сумата от 1000 лв., която сума следвало да бъде върната на 17 вноски. В чл. 3, т.1 от Договора за предоставяне на гаранция, неразделна част от Договор за паричен заем № 4713254 следвало да заплати и допълнително оскъпяване в размер на 36,80 лв. към всяка вноска по погасителния план обаче, който бил към посочения договор за паричен заем, като по този начин общото задължение по договора с включена главница, лихва и трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ по чл. 3 ставало общо в размер на 1751,00 лева.

Ищецът счита, че така търсената неустойка, трансформираната във „възнаграждение за Гаранция“ за предоставено обезпечение по чл. 4 по Договора за потребителски кредит № 4713254, спрямо която трябвало да заплати сума в размер на 625,60 лв. била нищожна на основание чл.26, ал.1 ЗЗД, вр. с чл.143, ал.1 и чл.146, ал.1 ЗЗП, както и поради нарушение на чл.19, ал.4 от ЗПК, вр. чл.21, ал.1 ЗПК, като съображенията за това били следните:

На първо място в правната доктрина и съдебната практика безспорно се приемало, че накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, предл.3-то ЗЗД било налице именно, когато се нарушавал правен принцип било той изрично формулиран или пък проведен чрез създаването на конкретно други разпоредби. В този смисъл била и практиката на ВКС. Такъв основен принцип бил добросъвестността в гражданските и търговските взаимоотношения, а целта на неговото спазване, както и принципа на справедливостта, били да се предотврати несправедливото облагодетелстване на едната страна за сметка на другата. Тъй като ставало дума за търговска сделка, нормата от ТЗ, чрез която бил прекаран този принцип била чл.289 от ТЗ, но общите правила на ЗЗД също намирали приложение - чл.8, ал.2 и чл.9 ЗЗД. Според задължителната практика на ВКС, преценката дали е нарушен някой от посочените основни правни принципи се правел от съда във всеки конкретен случай, за да се даде отговор на въпроса дали уговореното от страните води до накърняването на добрите нрави по смисъла на чл.26, ал.1, пр. 3 от ЗЗД. Поради накърняване на принципа на „добрите нрави“ по смисъла на чл.26, ал.1, пр. 3 ЗЗД, се достигало до значителна нееквивалентност на насрещната престация по договорното съглашение, до злоупоставяне на интересите на ищеца с цел извличане на собствена изгода от кредитора.

В допълнение, предвидената трансформирана неустойка във „възнаграждение на гаранта“ била нищожна на три отделни правни основания:

На основание чл.26, ал.1 ЗЗД, поради нарушение на императивни разпоредби на ЗПК. В текста на чл.10а, ал.2 от ЗПК било посочено „Че кредитора не може да иска заплащането на такси и комисионни за действия, които са свързани с усвояване и управление на кредита“. Допълнителното оскъпяване представлявало действие по усвояване и управление на кредита. В текста на чл.10а, ал.4 от ЗПК било посочено „Че видът, размера и действието, за което се събират такси или комисионни, трябва да бъдат ясно и точно определени в договора“. Тази правна норма, приведена към клаузите на договора означавала, че в договора трябвало ясно и точно да е посочено допълнителното оскъпяване с начислената

трансформирана неустойка във „възнаграждение на Гаранта“, която следвало да бъде включена в ГПР.

На основание чл.26, ал.1 ЗЗД поради противоречието му с добрите нрави и съгласно трайната съдебна практика на ВКС, с които еднозначно се приемало, че договорът ще противоречи на добрите нрави, когато е нарушен принципа за еквивалентност на насрещните престации. В конкретният казус при отпуснат кредит в размер на 1000 лв., възнаграждението за предвидената трансформирана неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ била в размер на 626,60 лв., което било необосновано високо и надвишавало половината от размера на кредита. „Споразумението“ противоречало на добрите нрави и поради нарушаване на принципите за справедливост и добросъвестност в гражданските и търговски взаимоотношения. Неморално и неетично било да се уговаря трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ при неизпълнение на непреодолими условия, а още повече когато уж били изпълнени.

Предвидената трансформирана неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ била нищожна и на основание чл.21, ал.1 ЗПК във вр. с чл.26, ал.1 ЗЗД поради заобикаляне на закона. В чл.19, ал.4 ЗПК била въздигната възбрана да се определя ГПР, който е по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения. Такава уговорка била нищожна на основание чл.19, ал.5 от ЗПК. При положение, че в Договора за предоставяне на гаранция № 4713254 било предвидено заплащане на трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“, което можело да се избегне само при изпълнение на непреодолими условия, на практика се заобикаляла забраната в чл.19, ал.4 ЗПК за максималния размер на ГПР. Искането за заплащане на предвидената трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ представлявала разход по кредита за потребителя. Тези разходи следвало да намерят стойностно изражение в ГПР, при което ГПР щял да надхвърли максималния законов размер. За да не се допусне това, кредиторът използвал правната форма „възнаграждение на Гаранта“, чрез който заобикалял забраната на закона за по-висок размер на ГПР. При установена нищожност на трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“, очевидна била целта на кредитора да постигне непозволен правен резултат, а именно по-високо ГПР, чрез позволени правни средства.

На следващо място, трансформираната неустойка във „възнаграждение на Гаранта“ била нищожна като противоречаща на добрите нрави и неравноправна по смисъла на чл.143, т.19 ЗЗП, тъй като сумата, която се претендирала в размер на 625,60 лева била в размер на над половината от получената сума на отпуснатият кредит. По този начин безспорно се нарушавал принципът на добросъвестност и справедливост. В настоящия случай със заплащане на сумата предвидена за трансформираната неустойка във „възнаграждение на гаранта“ изцяло се нарушавал този принцип. Въз основа на това, така търсената сума за „възнаграждение на Гаранта“, предвидена в Договора за предоставяне на поръчител във връзка с чл. 4 от заемния Договор била нищожна като противоречаща на добрите нрави и неравноправна по смисъла на чл.143 ЗЗП.

Предвидените клаузи били неравноправни по смисъла на чл.143, т.5 ЗЗП, тъй като

същите предвиждали заплащане на сума, размерът на която бил необосновано висок. С търсената сума по договорите в полза на кредитора се уговаряло още едно допълнително обезщетение за неизпълнение на акцесорно задължение. В този смисъл била и т.32 от извлечение от протокол № 44 на заседание на КЗП от 05.11.2015г. Искането за заплащане на прикрито оскъпяване по съществото си било добавък към възнаградителната лихва и в този смисъл би представлявала сигурна печалба за заемодателя, която печалба би увеличила стойността на договора. Основната цел на така уговорените клаузи била да доведе до неоснователно обогатяване на кредитодателя за сметка на кредитополучателя, до увеличаване на подлежаща на връщане сума допълнително с още % от предоставената главница. Наред с това търсената сума по Договор за гаранция № 4713254 към чл. 4 от Договор за заем № 4713254 била нищожна и на основание чл.146, ал.1 ЗЗП във вр. чл.24 ЗПК. Съгласно чл.146, ал.1 от ЗЗП неравноправните клаузи в договора били нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Търсената сума по чл. 3 по Договора за гаранция във връзка с чл. 4 от договора за заем не се явявала индивидуално уговорена по смисъла на чл.146, ал.2 ЗЗП. Видно било от самия договор за потребителски кредит и прилежащите документи към него, че търсената сума била част от едни стандартни и бланкетни отнапред изготвени условия на договорите и кредитополучателите нямали възможност да влияят върху съдържанието им към момента на сключването. В този смисъл била и Дериктива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори.

По тези съображения се иска от съда да постанови решение, с което да бъде прогласена нищожността на клаузите на чл. 4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023г. сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД и на чл. 3 от Договор за гаранция № 4713254 сключен с „Файненшъл България“ ЕООД на основание чл.26, ал.1 пр.3 ЗЗД, като противоречащи на добрите нрави и поради това, че са сключени при неспазване на нормите на чл.143, ал.1 и чл.146, ал.1 ЗЗП, както и да бъде признато, че ищецът не дължи сума в размер на 625.60 лв. представляваща допълнително оскъпяване за предоставянето на надлежно обезпечение, дължима във връзка с чл. 3 от Договор за гаранция № 4713254 сключен с „Файненшъл България“ ЕООД към чл.4 от Договор за потребителски кредит № 4713254 от 01.02.2023г. сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД.

Претендират се направените съдебни разноски и присъждане на адвокатско възнаграждение на основание чл.38, ал.2 ЗАДв.

И двамата ответници считат исковете за допустими, но неоснователни.

Ответникът „Изи Асет Мениджмънт“ АД по същество излага, че твърдените нарушения на ЗПК не били налице. Поддържа, че в процесния договор липсвала предвидена неустойка, като неустойката и поръчителството били различни правни институти, които не могли да се трансформират един в друг. Сочи, че ищецът кандидатствал за кредит, който следвало да бъде обезпечен, а самото обезпечение било допустимо правно средство, което осигурявало кредитора срещу неизпълнение и подготвяло удовлетворение на вземането му. Договорът отговарял на изискванията на чл.11 ал.1 т.9 ЗПК, а лихвения процент по същия бил фиксиран. В ГПР била включена само лихвата по кредита и същият се изчислявал към

момента на сключването му, поради което кредитодателят нямало как да знае дали заемателят ще представи обезпечение, кое точно, какъв разход ще направи за него или ще избере да не представи такова. Предвид характера на договора за предоставяне на гаранция, дължимата по него такса за възнаграждение не следвало да се включва в ГПР по договора за заем, тъй като не представлявал свързан с него пряк разход. Освен това, възнаграждението било уговорено само при настъпване на визираното условие, а не било дължимо предварително, за да е известно към момента на сключване на договора за заем. ГРП бил изчислен съобразно ЗПК по определената в Приложение №1 към него формула. Несъстоятелно било твърдението, че изискването за предоставяне на обезпечение по договора за паричен заем противоречало на Директива 2008/48, транспонирана в ЗПК, тъй като обезпечението не било свързано с оценката на кредитоспособността и не я замествало. Предвид тези и останалите изложени в отговора на исковата молба съображения, моли за отхвърляне на исковете. Претендира разноски. Възражава за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна.

Ответникът „Файненшъл България“ ЕООД също оспорва основателността на иска.

Сочи, че дружеството не предоставяло потребителски кредити и дейността му се регулирала от ТЗ, а не от ЗЗД, поради което разпоредбите му не намирали приложение към договорите, които сключвал. В качеството си на търговец дружеството сключвало гаранционни сделки с цел обезпечение изпълнението по договори за кредит срещу възнаграждение. В случая следвало да получи уговореното възнаграждение предвид сключената гаранционна сделка по искане на ищеца. В исковата молба липсвали конкретни доказателства в какво се състояло твърдяното накарняване на добрите нрави. Не бил нарушен принципа на справедливостта и не била налице нееквивалентност на престациите. Дължимото му възнаграждение за предоставяне на поръчителство било определено след извършена преценка на риска и ако насрещната страна го считала за несправедливо високо, не би сключила договора. Дружеството действало добросъвестно при сключването му, клаузите в договора били формулирани ясно и разбираемо и позволявали да се направи преценка на икономическите последици от сключването му. Освен това, било изрично предвидено в него, че той влиза в сила само ако заемополучателят не представи обезпечение под формата на поръчителство от физическо лице или банкова гаранция. Липсвала и твърдяната нищожност на основание чл.143 ЗЗП. В договора за поръчителство ясно и разбираемо било написано че „Файненшъл България“ ЕООД се задължавал да сключи договор за поръчителство с заемодателя, по силата на който да отговаря солидарно с потребителя за неговите задължения по договора за заем. Потребителят бил осведомен за икономическите последици от сключването му, които се равнявали на сумата, която е трябвало да заплати. Предвид тези и останалите изложени в отговора съображения, моли за отхвърляне на исковете. Претендира разноски. Възражава за прекомерност на адвокатското възнаграждение на насрещната страна.

Съдът, като прецени събраните по делото доказателства, поотделно и в съвкупност, както и доводите на страните, съобразно изискванията на чл. 235, ал. 2, вр. чл. 12 ГПК,

приема за установено от фактическа страна следното:

Между страните не е спорно, а и се установява от приложения по делото договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г. между заемотателя "Изи Асет Мениджмънт" АД и заемателя Л. П. П., че е сключен договор за заем, по силата на който заемотателят се е задължил да предаде в собствеността на заемателя сума в размер на 1000 лв., а заемателят се е задължил да я върне в срок от 34 седмици на 17 равни двуседмични погасителни вноски, всяка от които в размер на 66,20 лв., заплащайки ГЛП в размер на 35 % и ГПР в размер на 40,89 %. В чл. 4 от договора за паричен заем страните са уговорили, че заемателят се задължава в срок до три дни, считано от датата на сключване на договора, да представи на заемотателя едно от следните обезпечения: две физически лица – поръчители, които да отговорят на конкретно описани в договора условия; банкова гаранция с бенефициер – заемотателя; одобрено от заемотателя дружество-гарант, което предоставя гаранционни сделки.

В изпълнение на клаузата на чл. 4 от договора за паричен заем между поръчителя "Файненшъл България" ЕООД (финансова институция с основен предмет на дейност: предоставяне на гаранционни сделки) и потребителя Л. П. П. е сключен договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., съгласно който потребителят е възложил, а гарантът се е задължил да издаде гаранция за плащане за изпълнение на парични задължения в полза на "Изи Асет Мениджмънт" АД, с цел гарантиране изпълнението на всички задължения на потребителя, възникнали съгласно договора за паричен заем, както и за всички последици от неизпълнението на задължението по договора за паричен заем, в т. ч. задължение за връщане на заемната сума в размер на 1000 лв., задължение за плащане на възнаградителна лихва, задължение за плащане на законна лихва за забава в случай на забава на плащането, разходи за събиране на вземането, съдебни разходи, адвокатски хонорари. Съгласно чл. 3, ал. 1 от договор за предоставяне на гаранция за поемане на задължението потребителят дължи възнаграждение на гаранта в размер на 625,60 лв., платимо разсрочено на вноски, всяка от които в размер на 36,80 лв., и дължими на падежа на плащане на погасителните вноски по договора за паричен заем.

От представения от ищеца погасителен план към договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г. се установява, че размерът на месечната вноска заедно с възнаграждението за поръчителство възлиза на 103,00 лв.

За изясняване на делото от фактическа страна и по искане на ищеца, съдът назначи съдебно-счетоводна експертиза, чието заключение приема като обективно и компетентно изготвено. Същото не бе оспорено от страните. От заключението се установява, че Годишният процент на разходите /ГПР/ по процесния договор за паричен заем 4713254/01.02.2023 г. в условията на погасителна вноска от 66,20 лв., формирана от лихва в размер на 35 % - годишна фиксирана и главница е 43,16 %, а годишният процент на разходите /ГПР/ по процесния договор за паричен заем 4713254/01.02.2023 г. и договор за предоставяне на гаранция № 4713254/01.02.2023 г. в условията на погасителна вноска от 103,00 лв., формирана от лихва в размер на 35 % - годишна фиксирана, главница и

възнаграждение за гаранция е 534,01 %.

При така установената фактическа обстановка съдът достига до следните правни изводи:

Предявени са обективно и субективно пасивно съединени установителни иски с правно основание по чл. 124, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 26, ал. 1 ЗЗД, за прогласяване нищожността на договорни клаузи, респ. за недължимост на сумата от 625,60 лв. представляваща допълнително оскъпяване за предоставянето на надлежно обезпечение, дължима във връзка с чл. 3 от договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Файненшъл България“ ЕООД към чл.4 от договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД, които са процесуално допустими.

Най-напред следва да се отбележи, че според трайно установената съдебна практика абсолютна процесуална предпоставка за предявяване на установителен иск е наличието на правен интерес. За да е налице такъв интерес е нужно да се установи наличие на спор между страните по делото, при който се извършват действия, сериозно засягащи правата на ищеца. Следователно, за да съществува интерес от предявяване на установителен иск, е достатъчно да се оспорва претендираното от ищеца право или да се претендира отричаното от него право. Всяка от двете форми на правен спор поражда нужда от защита чрез установителен иск, защото смущава нормалното упражняване на правата на ищеца. По смисъла на решение № 299/09.01.2012 г. по гр.д. № 1331/2010г. на ВКС, II г.о., постановено по реда на чл.290 ГПК, за да е налице правен интерес от предявения установителен иск за нищожност на договор, респ. клаузи от същия, решението по него следва да се отрази на правното положение на ищеца и с уважаването му да се постигне определен правен резултат. Преценката за наличие или не на правен интерес за ищеца, която решаващият съд е длъжен да извърши служебно, е винаги конкретна и се основава на въведените с исковата молба фактически твърдения и правни доводи за засегнатите от възникналия правен спор права, както и на характера на самото спорно право. В настоящия случай и с оглед процесуалната позиция, която заемат и двамата ответници, твърдейки, че договорните клаузи, предмет на делото не са нищожни, респ. неравноправни обосновават и допустимостта, съответно интереса от предявяване на иска, доколкото по делото липсват твърдения, а и не са ангажирани доказателства от страна на ищцата, че е заплатила процесната сума от 625,60 лева.

Разгледани по същество, исковите са изцяло основателни като съображенията за това са следните:

Без съмнение и изхождайки от предмета и страните по процесния договор - физическо лице, което при сключване на контракта действа извън рамките на своята професионална компетентност и финансова институция по смисъла на чл.3, ал.1 ЗКИ, предоставяща кредити в рамките на своята търговска дейност, съдът приема, че процесния договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г. има характеристиките на договор за потребителски кредит, чиято правна уредба се съдържа в действащия ЗПК, в който законодателят предявява строги изисквания за формата и съдържанието на договора за

потребителски кредит, уредени в глава трета, чл.10 и чл.11. СЕС многократно е подчертавал, че националният съд е длъжен служебно да преценява неравноправния характер на договорните клаузи, попадащи в обхвата на Директива 93/13 и по този начин да компенсира неравнопоставеността между потребителя и доставчика, като аргументи в този смисъл са изложени в редица решения.

Предвид създадената между страните облигационна обвързаност съдът счита, че ищеца има качеството потребител по смисъла на § 13 ЗЗП, даващ легална дефиниция на понятието "потребител", според който текст потребител е всяко физическо лице, което придобива стока или ползва услуги, които не са предназначени за извършване на търговска или професионална дейност. На ищеца, в качеството на физическо лице е предоставен потребителски кредит.

Разпоредбата на чл. 143 ЗЗП дава легално определение на понятието "неравноправна клауза" в договор, сключен с потребителя и това е всяка уговорка в негова вреда, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравноправие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя като в 18 точки визираната правна норма дава изчерпателно изброяване на различни хипотези на неравноправие. Според чл. 146, ал. 1 ЗЗП неравноправните клаузи в договорите са нищожни, освен ако не са уговорени индивидуално, като в алинея 2 от същата разпоредба е разписано, че не са индивидуално уговорени клаузите, които са били изготвени предварително и поради това потребителят не е имал възможност да влияе върху съдържанието им особено в случаите на договор при общи условия. Тези нормативни разрешения са дадени и в Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 05.04.1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори, която е транспонирана с нов чл. 13а, т. 9 от ДР на ЗЗП /ДВ бр. 64/2007 г. /.

Според чл. 3 от Директивата неравноправни клаузи са договорни клаузи, които не са индивидуално договорени и които въпреки изискванията за добросъвестност създават в ущърб на потребителя значителна неравнопоставеност между правата и задълженията, произтичащи от договора. Според Директивата не се счита индивидуално договорена клауза, която е съставена предварително и следователно потребителят не е имал възможност да влияе на нейното съдържание. Фактът, че някои аспекти от дадена клауза или някоя отделна клауза са индивидуално договорени, не изключва приложението на чл. 3 от Директивата към останалата част на договора, ако общата преценка на договора сочи, че той е договор с общи условия. Когато продавач или доставчик твърди, че клауза от договор с общи условия е договорена индивидуално, негова е доказателствената тежест да установи този факт. В тази връзка следва да се даде отговор на въпроса при какви условия е сключен процесният договор за потребителски заем и как са уговорени клаузите на този договор. Предвид обсъдената в тази насока доказателствена съвкупност се установи, че процесните договори са сключени при общи условия /при предварително определени от едната страна клаузи на договора/.

Константна е практиката на Съда на ЕС, според която съдилищата на държавите-

членки са длъжни да следят и служебно за наличието на неравноправни клаузи в потребителските договори. В този смисъл е и чл. 24 ЗПК, която разпорежда, във връзка с неравноправните клаузи в договорите за потребителски кредит, препраща към чл. 143 - 148 ЗЗП. Съдът е длъжен да следи служебно и за наличието на клаузи, които противоречат на императивни разпоредби на закона или го заобикалят и в този смисъл се явяват нищожни – чл. 26, ал. 1, пр. 1 и пр. 2 от ЗЗД.

В глава четвърта на ЗПК е уредено задължението на кредитора преди сключването на договор за кредит да извърши оценка на кредитоспособността на потребителя и при отрицателна оценка да откаже сключването на такъв. В съображение 26 от преамбюла на Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 година относно договорите за потребителски кредити изрично се сочи следното: "В условията на разрастващ се кредитен пазар е особено важно кредиторите да не кредитират по безотговорен начин или да не предоставят кредити без предварителна оценка на кредитоспособността, а държавите-членки следва да упражняват необходимия надзор с цел избягване на такова поведение и следва да приложат необходимите средства за санкциониране на кредиторите в случаите, в които те процедират по този начин".

В случая съдът намира, че при сключване на договора за паричен заем е допуснато нарушение и на императивната разпоредба на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК. Разпоредбата сочи, че договорът за потребителски кредит трябва да съдържа ГПР по кредита и общата сума, дължима от потребителя, изчислени към момента на сключване на договора за кредит, като се посочат взетите предвид допускания, използвани при изчисляване на годишния процент на разходите по определения в приложение № 1 начин. Посочването на размера на ГПР в договора за потребителски кредит е необходимо, защото дава на потребителя ясна представа за реалната цена на финансовата услуга и му позволява да прецени икономическите последици от сключване на договора. Според съдържащото се в § 1, т. 2 от ДР на ЗПК законово определение на понятието "обща сума, дължима от потребителя" същата представлява сборът от общия размер на кредита и общите разходи по кредита на потребителя, които пък представляват всички разходи по кредита, включително лихви, комисиони, такси, възнаграждение за кредитни посредници и всички други видове разходи, пряко свързани с договора за потребителски кредит, които са известни на кредитора и които потребителят трябва да заплати, включително разходите за допълнителни услуги, свързани с договора за кредит, и по-специално застрахователните премии в случаите, когато сключването на договора за услуга е задължително условие за получаване на кредита, или в случаите, когато предоставянето на кредита е в резултат на прилагането на търговски клаузи и условия.

В случая като обща дължима сума в договора за паричен заем е посочена сумата от 1125,40 лв., но в същата не е включено допълнителното плащане от 625,60 лв., представляващо дължимото от потребителя възнаграждение по договора за предоставяне на гаранция, който обезпечава договора за заем. С това допълнително плащане се покриват разходи, които са свързани с договора за паричен заем и са били предварително известни на

заемодателя, най-малкото защото вноските са включени в погасителния план по договора за паричен заем. Поради това стойността на дължимото възнаграждение е следвало да бъде включена в ГПР съгласно чл. 19, ал. 1 ЗПК. По този начин макар формално договорът за паричен заем да съдържа размера на дължимия ГПР, същият накърнява изискването на чл. 11, ал. 1, т. 10 от ЗПК, тъй като не отразява реалната му стойност. Посочването в договора на стойност на ГПР и обща дължима сума, които не отговаря на действително дължимите такива, а са по-ниски, представлява невярна информация, която следва да се окачестви като нелоялна и по-конкретно заблуждаваща търговска практика по смисъла на чл. 68г, ал. 4 ЗЗП във връзка с чл. 68д, ал. 1 ЗЗП. Тя подвежда потребителя относно спазването на забраната на чл. 19, ал. 4 от ЗПК и изискванията на чл. 11, ал. 1, т. 10 ЗПК и не му позволява да прецени реалната икономическа тежест на договора. В този смисъл клаузата за размера на ГПР е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 19 от ЗЗП, за което съгласно чл. 7, ал. 3 от ГПК съдът следи и служебно. На основание чл. 146, ал. 1 от ЗЗП клаузата е нищожна, тъй като по делото липсват твърдения и данни да е индивидуално уговорена. Напротив от начина, по който е представено съдържанието на договора, може да се предположи, че същият е бил изготвен предварително от търговеца и в този вид е бил предложен на потребителя. Поради това когато е сключвал договора, потребителят не е имал реална възможност да влияе върху съдържанието му.

На следващо място, клаузата на чл. 4 от договора за паричен заем е неравноправна по смисъла на чл. 143, ал. 2, т. 20 във връзка с чл. 143, ал. 1 ЗЗП. Същата вмения в тежест на потребителя задължително предоставяне на обезпечение на кредита. При това видовете обезпечение са точно определени в договора, като на потребителя не е предоставена никаква възможност да избере да сключи договора без обезпечение. Това накърнява изискванията на добросъвестността, поставя потребителя в по-неблагоприятно положение в сравнение с търговеца, утежнява значително поетото от него задължение и не го защитава като по-слаба страна в правоотношението. Надмощието на търговеца е още по-видимо като се има предвид, че заемодателят и поръчителят са свързани лица, доколкото съгласно вписванията в ТРРЮЛНЦ заемодателят "Изи Асет Мениджмънт" АД е едноличен собственик на капитала на дружеството-гарант "Файненшъл България" ЕООД. Това води до извода, че за сключване на договора за гаранция заемателят е бил насочен от заемодателя към точно определено дружество-гарант (поръчител).

От друга страна, непредоставянето на обезпечение само по себе си не води до никакви вреди за заемодателя. Такива биха възникнали едва при неизпълнение на задължението на заемателя за връщане на заемната сума и невъзможност за удовлетворяване от имуществото му. Този риск следва да се съобрази от заемодателя към момента на сключване на договора за заем и да намери отражение при вземане на решение за отпускане на заема и параметрите, при които да стане това. Вместо това, предварително е поставено условие за предоставяне на обезпечение, за което се дължи възнаграждение, а дължимите плащания са разсрочени и включени в месечните погасителни вноски по договора за заем. По този начин възнаграждението по договора за предоставяне на гаранция реално увеличава

печалбата на заемодателя (съгласно чл. 3, ал. 3 от договора за предоставяне на гаранция заемодателят е овластен да приема вместо гаранта изпълнение на задължението за заплащане на възнаграждение), защото при заплащане на всички задължения се реализира допълнителна сума, представляваща сигурна печалба предвид погасяването както на заема, така и на възнаграждението по гаранцията.

Нищожността на клаузата, предвидена в клаузата на чл. 4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с първия ответник „Изи Асет Мениджмънт“ АД влече след себе си и нищожност на клаузата на чл. 3 от сключения към него Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от същата дата с втория ответник „Файненшъл България“ ЕООД. Той има акцесорен характер спрямо договора за заем и не може да съществува самостоятелно, тъй като служи за обезпечаване на задълженията по договора за заем.

Клаузата на чл.3 от Договора за предоставяне на гаранция № 4713254 накърнява добрите нрави и в този смисъл е нищожна на основание чл. 26, ал. 1, пр. 3 от ЗЗД. Съгласно общия принцип за свобода на договаряне, заложен в чл. 9 от ЗЗД, страните могат свободно да определят съдържанието на договора, доколкото то не противоречи на повелителните норми на закона и добрите нрави. Добрите нрави са неписани общовалидни морални норми, които съществуват като общи принципи или произтичат от тях и са критерии за оценка на сделките. За противоречащи на добрите нрави следва да се считат сделки, с които неравноправно се третират икономически слаби участници в оборота и се използва недостиг на материални средства на един субект за облагодетелстване на друг. По начало договорът за поръчителство е безвъзмезден, но е възможно да бъде уговорено възнаграждение в полза на поръчителя. Поемането на задължение от страна на длъжника да заплати възнаграждение на поръчителя, в случая наименуван като „гарант“, е уговорено единствено в негов интерес. То увеличава неимоверно тежестта на задължението на потребителя, тъй като се кумулира към задълженията му по договора за заем. Налице е следователно явна нееквивалентност на насрещните престации, тъй като срещу задължението за заплащането на възнаграждение на гаранта, потребителят не получава никаква насрещна престация. В тази връзка е достатъчно да се посочи, че никой от ответниците не твърди, нито сочи доказателства поръчителят да е изпълнил поетото към заемателя задължение да сключи договор за поръчителство със заемодателя.

Без съмнение, клаузата на чл. 3, ал. 1 от договора за предоставяне на гаранция, предвиждаща заплащане на възнаграждение в полза на гаранта е и неравноправна съгласно чл. 143, ал. 2, т. 20 във връзка с чл. 143, ал. 1 от ЗЗП. Тази уговорка внася значително неравноправие в правоотношението, а престациите на страните са явно нееквивалентни. Дружеството-гарант поема задължение да отговаря за задълженията на заемателя в общ размер на 1125,40 лв., срещу което заемателят заплаща възнаграждение в размер на 625,60 лв., представляващо повече от половината от размера на заема – 1000 лева. При това отговорността на поръчителя може изобщо да не бъде реализирана (в случай, че договор за поръчителство/гаранция/ все пак бъде сключен със заемодателя), ако заемателят

добросъвестно изпълнява задълженията си по договора за заем, но въпреки това ще следва да заплати възнаграждение на гаранта. Освен това отговорността на поръчителя зависи изцяло от преценката на заемотателя, което означава, че дори и да не получи изпълнение по договора за заем, имуществената отговорност на поръчителя може да не бъде ангажирана. По този начин клаузата на практика прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на заемотателя за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху самия длъжник и води до допълнително увеличаване на размера на задълженията му. По делото не са ангажирани доказателства тази клауза да е индивидуално уговорена с потребителя, а и от съдържанието на договора за предоставяне на гаранция може да се направи извод, че е предварително изготвен от търговеца и при сключването му потребителят не е могъл да влияе върху клаузите му. Поради това на основание чл. 146, ал. 1 ЗЗП съдът приема клаузата за заплащане на възнаграждение в полза на гаранта за нищожна.

Тук е мястото да се посочи още, че съгласно чл.19 ЗПК, годишният процент на разходите по кредита за потребителя изразява общите разходи по кредита за потребителя, настоящи или бъдещи (лихви, други преки или косвени разходи, комисиони, възнаграждения от всякакъв вид, в т.ч. тези, дължими на посредниците за сключване на договора), изразени като годишен процент от общия размер на предоставения кредит като в него не се включват разходите, които потребителят дължи при неизпълнение на договора. В случая сумата в размер на 625,60 лв. (възнаграждението за поръчителя), доколкото е включено в погасителния план като падежно вземане е следвало да бъде включена в размера на ГПР. Тъй като това не е сторено, се заобикаля ограничението на чл.19, ал.4 от ЗПК. С размера на предвиденото в чл.3, ал.1 от договора за поръчителство, възнаграждение в полза на поръчителя, ГПР от 40,89 %, съответно 43,16 % съгласно ССЧЕ, нараства допълнително и то значително, а именно на 534,01 %, установено от заключението на вещото лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза. Това не е сторено, поради което е налице и нарушение на чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. Същата норма - ал. 4 на чл. 19 ЗПК ограничава ГПР до пет пъти размера на законната лихва, а посредством изплащането на задължението за гарант (поръчител) ще се получи сума, която като финансов резултат ще е в полза на кредитора по договора за кредит и което плащане, както бе посочено по-горе не е включено в ГПР.

Следователно, двете процесни договорни клаузи противоречат на част от императивните постановки на ЗПК. В случая следва да се приложи чл.21, ал.1 ЗПК, който гласи, че всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна, респ. исковите за прогласяване нищожността на клаузите на чл. 4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД и на чл. 3 от Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Файненшъл България“ ЕООД, следва да бъдат уважени.

Само за пълнота следва да се отбележи, че в случая не може да се приложи разпоредбата на чл. 26, ал. 4 ЗЗД, тъй като нищожните клаузи на договора не биха могли да се заместят по право от повелителни норми на закона. Още повече, че съгласно

задължителната практика на СЕС националните съдилища са длъжни само да не прилагат неравноправните договорни клаузи, така че те да нямат задължителна сила за потребителя, но не са овластени да изменят съдържанието им. Доколкото договорът за потребителски кредит е възмезден, кредиторът не би го сключил без определено възнаграждение за отпуснатия кредит, то не е налице и втората хипотеза на чл.26, ал.4 ЗЗД.

С оглед всичко изложено и предявеният отрицателен установителен иск за недължимост на сумата от 625,60 лв., дължима във връзка с чл. 3 от Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Файненшъл България" ЕООД към чл.4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Изи Асет Мениджмънт" АД, поради нищожност на уреждащите я клаузи на основание чл. 26, ал.1, пр.3 от ЗЗД, като противоречащи на добрите нрави и като сключени при неспазване на нормите на чл. 143, ал.1 и чл. 146, ал.1 от ЗЗП, се явява изцяло основателен и като такъв следва да бъде уважен.

С оглед изхода на спора и тъй като ищецът е бил освободен от заплащането на държавни такси и разноски по делото, ответникът следва да бъде осъден да заплати по сметка на РС – Хасково, държавна такса и разноски на основание чл.78 ал.6 ГПК в размер на общо 100 лева за държавна такса и 250 лева за изплатено от бюджетните средства на съда възнаграждение за вещо лице както и сумата от 5,00 лева за държавна такса в случай на служебно издаване на изпълнителен лист.

Двамата ответници следва да бъдат осъдени да заплатят на процесуалния представител на ищеца адв. П. И. П. от АК – Хасково сумата от 400 лева, представляваща възнаграждение за осъщественото от него процесуално представителство, защита и съдействие по настоящото дело, определено според размера на иска и по правилата на чл.38 ал.2, вр. ал.1 т.2 от Закона за адвокатурата /ЗА/, вр. чл.7 ал.2 т.1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения.

Мотивиран от горното, съдът

РЕШИ:

По предявените от Л. П. П., ЕГН *****, с адрес: гр.*****, съдебен адрес: гр.*****, адв. П. И. П. от АК - Хасково, против “Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от Г. Т. Т. и А. В. М. и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от П. Б. Д., искове с правно основание по чл. 124, ал. 1 ГПК, вр. с чл. 26, ал. 1 ЗЗД.

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНА, клаузата, предвидена в чл. 4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г. сключен между Л. П. П., ЕГН ***** и „Изи Асет Мениджмънт" АД ЕИК 131576434, на основание чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД като противоречаща на добрите нрави и като сключена при неспазване на нормите на чл.143, ал.1

и чл.146, ал.1 ЗЗП.

ПРОГЛАСЯВА ЗА НИЩОЖНА, клаузата, предвидена в чл. 3 от Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен между Л. П. П., ЕГН ***** и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, на основание чл.26, ал.1, пр.3 ЗЗД като противоречаща на добрите нрави и като сключена при неспазване на нормите на чл.143, ал.1 и чл.146, ал.1 ЗЗП.

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО, по отношение на “Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от Г. Т. Т. и А. В. М. и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от П. Б. Д., че Л. П. П., ЕГН *****, с адрес: гр.*****, съдебен адрес: гр.*****, адв. П. И. П. от АК – Хасково, **НЕ ДЪЛЖИ** на „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, сумата от 625,60 лева, дължима във връзка с чл. 3 от Договор за предоставяне на гаранция № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Файненшъл България“ ЕООД към чл.4 от Договор за паричен заем № 4713254 от 01.02.2023 г., сключен с „Изи Асет Мениджмънт“ АД.

ОСЪЖДА “Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от Г. Т. Т. и А. В. М. и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от П. Б. Д., на основание чл. 78, ал. 6 ГПК, да заплатят в полза на държавата по сметка на Районен съд – Хасково сумата от 350,00 лева, представляваща дължима държавна такса и разноски по делото, както и сумата от 5,00 лева за държавна такса в случай на служебно издаване на изпълнителен лист за нейното събиране.

ОСЪЖДА “Изи Асет Мениджмънт“ АД, ЕИК 131576434, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от Г. Т. Т. и А. В. М. и „Файненшъл България“ ЕООД, ЕИК 202513690, със седалище и адрес на управление гр.София, ж.к. Люлин 7, бул.“Джавахарлал Неру“ № 28, „Силвър център“, ет.2, офис 40-46, представлявано от П. Б. Д., да заплатят на адв. П. И. П. от АК - Хасково, с личен № 1300053663 с адрес на кантората - гр.*****, сумата от 400,00 лева, представляваща дължимо адвокатско възнаграждение по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Окръжен съд - Хасково в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Районен съд – Хасково: /п/ не се чете

Вярно с оригинала!

Секретар: М. С.